

Uchwała Nr 16/XXXIII/10
RADY GMINY WISKITKI
z dnia 30 kwietnia 2010r

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy miejscowości Wiskitki

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) oraz § 10 ust. 2 pkt. 2b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U z 2008r. Nr 38 poz.220) Rada Gminy Wiskitki uchwala, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się „**Plan Odnowy miejscowości Wiskitki**” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiskitki.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Ko
Leszek Kopczewski

Załącznik do uchwały nr 1 Zebrania Wiejskiego
Sołectwa Wiskitki z dn. 28 kwietnia 2010

Załącznik do uchwały nr 16/XXXIII/10
Rady Gminy Wiskitki
z dn. 30 kwietnia 2010

Plan Odnowy Miejscowości Wiskitki na lata 2010-2017

Gmina Wiskitki
Powiat żyrardowski
Województwo mazowieckie

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	3
II.	Wnioski z procesu konsultacji społecznych	
III.	Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza we wsi Wiskitki	
1.	Położenie	
2.	Historia	
3.	Demografia	
4.	Środowisko naturalne i rolnictwo	
5.	Infrastruktura techniczna	
6.	Komunikacja	
7.	Obiekty dziedzictwa kulturowego	
8.	Infrastruktura społeczna	
9.	Gospodarka oraz lokalny rynek pracy	
10.	Społeczność lokalna i lokalne tradycje	
IV.	Inwentaryzacja i analiza zasobów służących odnowie miejscowości	
V.	Ocena mocnych i słabych stron Wiskitki	
VI.	Wizja rozwoju miejscowości, ustalenie priorytetów rozwojowych, celów i projektów	
VII.	Opis zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną	
VIII.	Monitoring i zarządzanie	

I. WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości Wiskitki powstał z inicjatywy lokalnej społeczności przy udziale władz samorządowych gminy. Dokument został przygotowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, ze szczególnym uwzględnieniem §10. pkt 2, ust. 1. Przy opracowywaniu Planu wzięto także pod uwagę zalecenia zawarte w publikacji „Plan odnowy miejscowości, instrukcja tworzenia”, wydanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, w grudniu 2007 r.

Głównym celem podjęcia prac nad Planem Odnowy Miejscowości Wiskitki jest stworzenie strategii rozwoju, której realizacja doprowadzi do poprawy i harmonijnego rozwoju życia społecznego (edukacja, sport, kultura) i gospodarczego (rozwój przedsiębiorczości) tak we wsi Wiskitki jak i w całej gminie, dla których miejscowość ta pełni funkcje administracyjne, usługowe, gospodarcze.

Praca nad budową Planu Odnowy Miejscowości przebiegała zgodnie z podstawowymi zasadami planowania strategicznego, którego model w literaturze przedstawiany jest najczęściej w postaci cyklu: analiza → planowanie → wdrażanie → ocena, która w kolejnej fazie przyjmuje postać korekty planów.

Wszystkim osobom i instytucjom zaangażowanym w tworzenie Planu Odnowy Miejscowości zależy na osiągnięciu zamierzonej wizji jej rozwoju. W tym celu zaplanowano działania, których założeniem będzie zwiększenie atrakcyjności wsi dzięki zaoferowaniu jej mieszkańcom podobnego standardu życia jak w ośrodkach Miejskich przy jednoczesnym zachowaniu walorów życia na wsi (kontakt z przyrodą, posiadanie ziemi, bliższe relacje międzyludzkie, walory krajobrazowe).

II. Wnioski z procesu konsultacji społecznych.

Władze gminy oraz mieszkańcy wsi Wiskitki i całej gminy upatrują szans rozwoju miejscowości w poprawie standardów życia społeczności lokalnej w zakresie tak infrastruktury technicznej (modernizacja infrastruktury drogowej, budowa sieci kanalizacyjnej, informatyzacja) jak i w sferze gospodarczej (wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych do rozwoju agroturystyki –dywersyfikacja źródeł dochodu na obszarach wiejskich, rozwój przedsiębiorczości w związku z planowanym zjazdem z autostrady A2) a także, przede wszystkim, społecznej (stworzenie warunków do rozwoju funkcji rekreacyjnych i sportowych dla zwiększającej się liczby mieszkańców).

Celem rozwoju wsi Wiskitki powinna być zatem dbałość o stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju wszystkich elementów życia społeczności lokalnej, stworzenie możliwości nieskrępowanego, indywidualnego rozwoju każdego z mieszkańców oraz wykorzystanie potencjału infrastrukturalnego, turystycznego i korzystnego położenia komunikacyjnego miejscowości dla jej rozwoju osadniczego i gospodarczego.

Podczas konsultacji społecznych mieszkańcy poruszyli problemy dotyczące:

- potrzeby remontu ul. Kościuszki
- potrzeby remontu ul. Ogrodowej
- budowy sieci kanalizacji sanitarnej
- budowy nowych odcinków sieci wodociągowej w nowopowstałych osiedlach mieszkaniowych
- bieżących remontów i utrzymania dróg gminnych we wsi Wiskitki
- potrzeby utworzenia gminnego centrum kultury
- potrzeby poprawy wyglądu i estetyki Szkoły Podstawowej w Wiskitkach
- potrzeby wybudowania nowego przedszkola

Przedstawiony Plan Odnowy Miejscowości Wiskitki został jednogłośnie zaakceptowany przez wszystkich mieszkańców obecnych na zebraniu.

III. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza w miejscowości Wiskitki

1. Położenie i determinanty rozwoju

Miejscowość jest wsią należącą do jednego z 38 sołectw położonych w gminie Wiskitki. Położona jest ona w zachodniej części województwa mazowieckiego w odległości 45 km od Warszawy, w powiecie żyrardowskim.

Wieś Wiskitki pełni funkcję ośrodka rozwoju lokalnego, jest największą jednostką administracyjną w gminie i wiele cech właściwych całej gminie znajduje odzwierciedlenie w samych Wiskitkach. To w tej miejscowości są bowiem zlokalizowane siedziby najważniejszych dla gminy instytucji: Urząd Gminy Wiskitki, Komisariat Policji, Ośrodek Zdrowia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Biblioteka Publiczna, Urząd Pocztowy i banki: Spółdzielczy i PKO s.a.

Miejscowość, jak i cała gmina, zlokalizowane są w obszarze oddziaływania aglomeracji warszawskiej, w dogodnym układzie komunikacyjnym (droga wojewódzka 719, droga krajowa nr 50), w sąsiedztwie Żyrardowa i Sochaczewa – najprężniej rozwijających się ośrodków subregionalnych w województwie. Koncepcje rozwojowe Gminy i miejscowości uwarunkowane są w znacznej mierze budową autostrady A2 (Warszawa – Świecko). Tereny położone w sąsiedztwie staną się atrakcyjne dla inwestorów. W Wiskitkach zaplanowano jeden ze zjazdów z autostrady, powinno to zaowocować inwestycjami w usługach związanych z gastronomią, z mechaniką pojazdową, w stacje paliwowe, rozwój bazy noclegowej. Inwestycja pobudzi wzrost zatrudnienia, a więc wywrze wpływ na poprawę stopy życiowej mieszkańców.

Rysunek 1. Położenie gminy Wiskitki w powiecie żyrardowskim

Pod względem geograficznym obszar gminy Wiskitki położony jest w granicach rozległej jednostki morfologicznej - Równiny Łowicko-Błońskiej, która należy do makroregionu Niziny Środkowomazowieckiej. Część terenu Gminy położone jest w bogatym w walory przyrodnicze Bolimowskim Parku Krajobrazowym.

Powierzchnia miejscowości wynosi 660 ha, co stanowi 4,3% powierzchni całej gminy. W Wiskitkach na stałe jest zameldowanych 1367 osób, co stanowi 14,36% wszystkich mieszkańców gminy.

2. Historia

Nazwa Wiskitki związana jest z prasłowiańskim słowem „vyskyd” oznaczające wykrot lub jamę po wyróconym drzewie oraz staropolskim „wyskitac” oznaczającym wystawać i sterczeć.

Pierwsza wzmianka o wsi książęcej Wiskitki oraz znajdującym się na jej terenie dworze książąt mazowieckich pochodzi z 1221 r. jednak zakłada się, że wspomniany dwór oraz kościół parafialny zostały zbudowane znacznie wcześniej. Obszar dzisiejszej gminy, w średniowieczu, pokrywały lasy zwane Puszcą Wiskicką. Łączyła się ona od wschodu z Puszcą Jaktorowską, od zachodu z Puszcą Bolimowską. Na północy rozciągała się Puszcza Kampinoska. Książęta przebywali w dworze w Wiskitkach najczęściej w porze jesienno-zimowej, czyli najodpowiedniejszej do polowań.

Organizm miejski Wiskitek powstawał stopniowo. Pierwsza wzmianka o mieście Wiskitki pochodzi z połowy XIV wieku. Lokacja miasta na prawie chełmińskim nastąpiła przed 1349 r. Jednocześnie został wzniesiony nowy kościół parafialny. Król Kazimierz Wielki nadał Wiskitki jako lenno księciu mazowieckiemu Siemowitowi III.

W XVI wieku Wiskitki utraciły przejściowo prawa miejskie (jako miasto wymieniane są do roku 1506), a od tego czasu w różnych źródłach występują jako wieś w starostwie sochaczewskim. Wiskitkom Kościelnym, liczącym w drugiej połowie XVI wieku ponad 1000 mieszkańców, w roku 1595 nadano powtórnie miejskie prawo chełmińskie. Uzyskał je dla Wiskitek od króla Zygmunta III Wazy starosta sochaczewski S. Tarło. Wiskitki stały się miastem królewskim w urzędowych aktach i na pieczęci. Miasto otrzymało herb przedstawiający głowę żubra czarnego umieszczoną na czerwonym tle. Nad nią skośnie znajdował się topór ze złotym trzonkiem, ostrzem dotykającym głowy między rogami.

Z zachowanych dokumentów wiadomo, że w 1600 r. Wiskitki obejmowały 113 domów. Miasto czerpało dochody przede wszystkim z opłat od rzemieślników, produkcji i sprzedaży trunków, opłat targowych, łaźni miejskiej od wpisów w księgach miejskich, transakcji majątkowych i wydawanych dokumentów. Pokrywało zaś koszty związane z utrzymaniem administracji, konserwacji obiektów miejskich, a także karczmy i łaźni. Do 1627 roku na terenach obecnej gminy znajdował się jedyny w Europie obszar występowania dzikich zwierząt zwanych turami.

Rozwój Wiskitek został zahamowany w połowie XVII w. Jedną z przyczyn był pożar w 1623 r., który zniszczył część miasta. W późniejszym okresie do upadku Wiskitek przyczyniły się wojny szwedzkie, nakładane na miasto kontrybucje oraz epidemie cholery i dżumy. Wydarzenia te doprowadziły do zubożenia i wyludnienia miasta. W 1661 r. Wiskitki obejmowały zaledwie 10 domów. W okresie tym Wiskitki zostały wydzielone i przypisane do starostwa niegrodowego guzowskiego.

W XVIII stuleciu miasto przeszło w ręce rodziny Ogińskich, a liczba mieszkańców w roku 1797 wyniosła 649 osób. Około 1820 r. w okresie Królestwa Polskiego założono w Wiskitkach osadę fabryczną i osadzono tu sukienników, którzy dali początek miejscowemu tkactwu. Już w 1821 r. czynnych było 37 warsztatów, a liczba mieszkańców zrosła do 995 osób.

W 1869 roku władze carskie wydały ukaz, na mocy którego pozbawiły praw miejskich 338 miasteczek Królestwa Polskiego, w tym również Wiskitki, co przyczyniło się do ponownego upadku miejscowości.

Pod koniec XIX w. w Wiskitkach działały 4 zakłady przemysłowe, dające zatrudnienie kilkudziesięciu osobom. Duża część ludności pozostawała bez pracy. W okresie międzywojennym główne źródła utrzymania ludności Wiskitek to młyn, cegielnia, rzeźnia, rzemiosło, handel oraz rolnictwo. Część mieszkańców pracowała także w Zakładach Lniarskich w Żyrardowie oraz w cukrowni w Guzowie. Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku Wiskitki przeżywają okres wzmożonego rozwoju, który został przerwany wybuchem II Wojny Światowej.

Działania wojenne w zasadzie ominęły miejscowość. Tuż po wojnie w Wiskitkach było 236 domów, a ludność liczyła 1900 osób. Od 1955 r. wieś usamodzielniała się administracyjnie (od 1939 r. tworzyła jedną gminę z Żyrardowem). Z dniem 1 stycznia 1973 r. Wiskitki stały się siedzibą Urzędu Gminnego obejmującego swym zasięgiem Guzów i Franciszków. W wyniku reformy administracyjnej Polski w 1975 roku Wiskitki stały się samodzielną gminą w ramach województwa skierniewickiego. Kolejna w 1999 roku reforma administracyjna państwa, usytuowała gminę w powiecie żyrardowskim w województwie mazowieckim.

Kultura i oświata w historii Wiskitek

Od najdawniejszych czasów, wraz z rozwojem terytorialnym Wiskitek, można spotkać wzmianki o charakterze kulturotwórczym miejscowości. Na przestrzeni wieków ośrodkiem mającym największy wpływ na kulturę Wiskitek był kościół, wybudowany prawdopodobnie w pierwszej połowie XIII w. Od 1534 r. przy kościele zaczęła funkcjonować szkoła parafialna, co istotnie podniosło znaczenie miejscowości oraz prestiż jej mieszkańców, którzy kontynuowali naukę na Uniwersytecie Krakowskim. Dopiero w pierwszej połowie XIX w. wybudowano w Wiskitkach szkołę elementarną, utrzymywaną przez Radę Miejską. Bardzo aktywny okres w działalności kulturalnej i społecznej parafii w Wiskitkach przypadł na lata międzywojenne. Wtedy to organizowano wiele imprez, wycieczek krajoznawczych i pielgrzymek. Przy kościele funkcjonowała kilkusetosobowa biblioteka parafialna, działał chór i zespół artystyczny, a także wiele organizacji religijnych.

Inną instytucją, kształtującą postawy kulturalne ludności Wiskitek była karczma, która od XVI w. stała się miejscem spotkań mieszczan i chłopów, zwłaszcza w dni świąteczne i targowe, gdy kończono transakcje zawierane na targach i jarmarkach. W karczmie często obchodzono uroczystości państwowe, miejskie, cechowe i rodzinne, a nierzadko rozstrzygano także spory.

W 1910 r. założono w Wiskitkach organizację społeczno-gospodarczą pod nazwą Stowarzyszenie Spożywcze „Żubr”. Okres międzywojenny charakteryzował się ożywioną działalnością społeczną, polityczną i kulturalną prowadzoną w Wiskitkach przez różne organizacje. Działały wtedy w miejscowości partie polityczne, takie jak: Chrześcijańska Demokracja, Narodowa Demokracja, Polskie Stronnictwo Ludowe, Polska Partia Socjalistyczna, a także żydowskie partie polityczne. Dużą rolę odgrywała prężnie działająca Ochotnicza Straż Pożarna, która organizowała masowe imprezy kulturalne i prowadziła własną orkiestrę. W okresie tym istniały także 3 drużyny piłki nożnej. Pewny udział w życiu kulturalnym Wiskitek odgrywała także w tym okresie siedmioklasowa szkoła, przy której działała niewielka biblioteka, a także zespoły uczniowskie.

Po wojnie, w latach 1945 - 1960, nastąpiło wiele zmian w życiu kulturalnym ludności Wiskitek. Przejawiło się to przede wszystkim w pomniejszeniu roli kościoła w życiu mieszkańców. Przestała działać biblioteka parafialna, jak również zespoły artystyczne, zlikwidowano świetlicę, zabroniono funkcjonować bractwom religijnym. W to miejsce próbowano zakładać instytucje państwowe, takie jak: biblioteka publiczna (powstała w 1948 r.), czy kino (założone w 1950 r.). Powstawały także organizacje społeczne i polityczne, a wśród nich Liga Kobiet oraz klub sportowy LZS „Pogoń”.

Obecnie w Wiskitkach podejmowane są różne inicjatywy społeczne i kulturalne. Ponownego znaczenia zaczyna nabierać działalność drużyn harcerskich i zuchowych ze Szkoły Podstawowej im. Marii Kownackiej. Powstała także organizacja dla starszych dzieci pod nazwą „Promyki”, która ma na celu niesienie pomocy ludziom starszym, samotnym i chorym. W 2003 r. został oddany do użytku nowy budynek Gimnazjum i Liceum w Wiskitkach o całkowitej powierzchni 3501 m kw.

Determinanty przestrzenne

Zabudowa Wiskitek skupia się w centrum, ma charakter małomiasteczkowy i jest charakterystyczna dla zabudowy miast lokowanych na prawie chełmińskim. Wolnostojące domy w większości zgrupowane są przy ulicach wyznaczonych w związku z historycznym szlakiem.

Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków utworzono w Wiskitkach strefy ochrony konserwatorskiej:

B – strefa ochrony zachowania elementów zabytkowych,

E – strefa ekspozycji zabytkowego zespołu,

OW – strefa obserwacji archeologicznej.

Pierzeja zachodnia rynku w południowej części „cofa się” tak, że narożnik zachodniego bloku przyrynkowego jest ścięty, zaś oś ul. Kościuszki biegnąca prosto od południa do rynku, w stosunku do pierzei przesunięta jest na zachód, chociaż równoległa. Z kolei ul. Ogrodowa krzyżująca się przy południowo – zachodnim narożniku rynku z ul. Kościuszki, biegnie na zachód i następnie skręca pod kątem prostym na północ. Rynek rozmieszczono od stałego elementu zabudowy jakim jest ściana murowanego kościoła.

Znaczne wartości urbanistyczne ma Plac Wolności z najbliższym otoczeniem. Jego pierzeje są obudowane zabudową ciągłą, piętrową lub parterową, ustawioną kalenicowo. W południowej części placu, na przedłużeniu pierzei wschodniej usytuowany jest zespół kościelny. Kościół pochodzący z XVI w. tworzy dominantę. W pierzei południowej znajduje tzw. „biały domek” i szkoła. Pierzeja zachodnia w połowie jest przerywana a na powstałym w jej luce placu wzniesiono dysharmonizujący budynek ośrodka zdrowia. Pierzeja północna zachowana jest w części zachodniej. Powierzchnia placu nieznacznie opada w kierunku południowym. Jej centralną część zajmuje prostokątny skwer, przy którym w południowo – wschodniej części usytuowany jest kościół.

Poza zabytkowym zespołem kościelnym wartości kulturowe posiada również kilka domów z początku XX w. charakterystycznych dla małomiasteczkowej zabudowy tego regionu. Ulice – Ogrodowa, Kościuszki, Strażacka, Topiel i Pańska posiadają walory jako elementy historycznego rozplanowania.

Obiekty zabytkowe

We wsi Wiskitki, ze względu na jej bogatą i długą historię, zachowało się wiele obiektów zabytkowych z różnych okresów historycznych. Do najważniejszych z nich można zaliczyć:

- zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem Wszystkich Świętych i św. Stanisława obejmujący kościół murowany (1572-1585), plebanię (1854 r.) i kostnicę (1854 r.);

Zdj.1. Frontowa ściana zabytkowego kościoła p.w. Wszystkich Świętych, XVI-XIXw w Wiskitkach, źródło: archiwum Urzędu Gminy Wiskitki

- kapliczki przydrożne (2 szt.) z XVIII i XIX w.;
- budynek koszar wojskowych (1900 r.);
- Budynek szkoły (połowa XIX w.);
- Zabudowa mieszkalna ulicy Cegielnia - domy z lat dwudziestych XX w.;
- Zabudowa mieszkalna ulicy Guzowskiej - domy z lat początków XX w.;
- Zabudowa mieszkalna ulicy Kościuszki - dom z połowy XIX w.;
- Zabudowa mieszkalna ulicy Ogrodowej - domy z połowy XIX w.;
- Zabudowa mieszkalna ulicy Pańskiej - domy z początków XX w.;
- Zabudowa mieszkalna ulicy Strażackiej - domy z początków XX w.;
- Zabudowa mieszkalna i przemysłowa Placu Wolności - obiekty z XIX i początków XX w.

3. Demografia

Liczba ludności zamieszkałej w miejscowości Wiskitki, na dzień 01.01.2010 r., to 1367 osób, z czego:

- w wieku przedprodukcyjnym (do lat 19) - 302 osoby, co stanowi 22%,
- w wieku produkcyjnym (19-65 lat) – 905 osób co stanowi 66%,
- w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat) – 160 osób co stanowi 12% ogółu mieszkańców.

Tabela nr 1. Liczba ludności Wiskitek na przestrzeni ostatnich 4 lat

Liczba ludności wg stanu na dzień:	2006	2007	2008	2009
Gmina Wiskitki (dane GUS, BDR)	9394	9489	9513	b.d.
Wieś Wiskitki (dane Urzędu Gminy Wiskitki)	1346	1361	1368	1367

Jak widać z powyższego zestawienia liczba mieszkańców gminy na przestrzeni ostatnich 3 lat wzrosła o 119 osób, co stanowi wzrost o 1,2%, a wsi o 21 osób, co stanowi wzrost o 1,5% w porównaniu do roku 2006.

Dodatnia migracja na teren gminy występuje od roku 1996. Większość nowych mieszkańców osiedla się w centrum gminy tj. w miejscowości Wiskitki. Rozwój miejscowości i nowe inwestycje zewnętrzne, będą nadal przyczyniać się do napływu ludności i dodatniego salda migracji.

4. Środowisko naturalne

Pod względem geograficznym obszar gminy Wiskitki położony jest w granicach rozległej jednostki morfologicznej - Równiny Łowicko-Błońskiej, która należy do makroregionu Niziny Środkowomazowieckiej. Obszar gminy Wiskitki należy do zlewni Bzury, rozcięty jest szeregiem niewielkich cieków: Pisia Gagolina i Sucha Nida. Rzeki te powinny osiągnąć III klasę czystości wód, jednak w rzeczywistości duże odcinki tych rzek posiadają wody ponadnormatywnie zanieczyszczone. Na ich zły stan sanitarny wpływają przede wszystkim zanieczyszczenia bakteriologiczne pochodzące z zabudowań gospodarczych oraz zrzut ścieków komunalnych i przemysłowych tego regionu. Sytuacja ulegnie poprawie dzięki realizacji planowanej na najbliższe lata budowy sieci kanalizacji sanitarnej w gminie.

Naturalnym bogactwem gminy są lasy. W Gminie Wiskitki lasy i grunty leśne zajmują powierzchnię 3 061 ha , tj. 20,3 % ogólnej powierzchni gminy. Najciekawsze krajobrazowo rejony Gminy Wiskitki stanowią pozostałości dawnych historycznych puszczy królewskich: Wiskickiej i Miedniewickiej, łączących się dawniej z Puszczą Bolimowską. Obszar Bolimowskiego Parku Krajobrazowego na terenie gminy Wiskitki wynosi 4333,30 ha co stanowi 28,7%. Funkcjonalnie z Parkiem związana jest utworzona tym samym rozporządzeniem, 200-metrowa otulina stanowiąca pas terenu wokół granic Parku.

Na terenie gminy Wiskitki jest wiele pomników przyrody. W samej miejscowości Wiskitki zlokalizowanych jest 5 z nich:

1. Lipa, obwód 440 cm, (wieś Wiskitki, dz. nr 374/362),
2. Topola, obwód 575 cm, (wieś Wiskitki, dz. nr 374/362),
3. Topola, obwód 665 cm, (wieś Wiskitki, dz. nr 374/362),
4. Dąb, obwód 320 cm, (wieś Wiskitki, dz. nr 385/2),
5. Dąb, obwód 260 cm, , (wieś Wiskitki, dz. nr 385/2).

Przez teren Gminy prowadzi projektowany szlak rowerowy o znaczeniu europejskim – EURO VELO.

5. Rolnictwo

Gmina Wiskitki ma charakter rolniczy. Obszar gminy charakteryzuje się przewagą gleb o dobrej i średniej przydatności rolniczej. Z uwagi na jakość gleb teren gminy można podzielić na dwa obszary produkcyjne. Część południowa i południowo-zachodnia zajmują uprawy żyta, owsa, i ziemniaków. Pozostała część gminy ma gleby żyzniejsze o uregulowanych stosunkach wodnych. Rolnicy uprawiają tam pszenicę, jęczmień, burak cukrowy, kukurydzę i warzywa. Powierzchnia gospodarstw rolnych w miejscowości Wiskitki wynosi 378,94 ha. W tabeli poniżej przedstawiono strukturę gospodarstw rolnych w całej gminie.

Tab. 2. Struktura gospodarstw rolnych w gminie Wiskitki

Powierzchnia gospodarstwa	Liczba gospodarstw	Udział [w %]
Od 1 do 2 ha	1115	41,18
Od 2 do 5 ha	992	36,63
Od 5 do 7 ha	246	9,08
Od 7 do 10 ha	190	7,02
Od 10 do 15 ha	116	4,28
Powyżej 15 ha	49	1,81
Razem:	2708	100

Źródło: dane Urzędu Gminy Wiskitki

Zgodnie z Koncepcją Zagospodarowania Przestrzennego Województwa obszar Gminy (ze względu na jego uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne) jest predestynowany do rozwoju towarowego rolnictwa wielokierunkowego, ze specjalnością produkcji rolnej w zakresie warzywnictwa.

6. Infrastruktura techniczna

We wsi Wiskitki istnieje sieć wodociągowa zaopatrywana w wodę ze stacji wodociągowej zlokalizowanej w Feliksowie. Woda pobierana jest z podziemnych otworów czwartorzędowych o łącznej wydajności 180 m³/h. Długość sieci wodociągowej w Wiskitkach wynosi 8,95 km a przyłączy wodociągowych jest około 350. Stopień zwodociągowania wsi wynosi 100%. Wybudowana sieć wodociągowa w całości zaspokaja potrzeby mieszkańców i pozwala na dystrybucję wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem, a do najmniej korzystnie zlokalizowanych rejonów obszaru zasilania, woda doprowadzana jest dwustopniowym systemem pompowania.

Na terenie Wiskitek brak jest sieci kanalizacji komunalnej, istnieją jedynie kanalizacje zakładowe wraz z nieczynnymi oczyszczalniami ścieków, oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. Ścieki z gospodarstw domowych odprowadzane są do bezodpływowych zbiorników – szamb, a następnie wywożone wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni ścieków na terenie miasta Żyrardowa. W koncepcji budowy sieci kanalizacji sanitarnej dla Związku Międzygminnego „Mazowsze Zachodnie”, którego gmina Wiskitki jest członkiem, przewiduje się budowę sieci kanalizacji głównym kolektorem grawitacyjno-tłocznym oraz obszarami bocznymi z kanalizacją ciśnieniową. Całość ścieków z terenu gminy oczyszczana będzie na terenie jednej nowej oczyszczalni ścieków w miejscowości Guzów. Generalnie założono lokalizację sieci kanalizacji sanitarnej wzdłuż dróg poza pasem drogowym na

terenie działek prywatnych. Przewiduje się wybudowanie sieci kanalizacyjnej w ilości 56 km. Przepompownie zlokalizowane będą w większości na terenie prywatnych działek i doprowadzać będą ścieki z indywidualnych posesji.

Obecni nieczystości stałe z terenu gminy są wywożone przez Firmy: PGK Żyrardów Sp. z o.o. ul. Czysta 5 Żyrardów, Przedsiębiorstwo Usługowe Hetman Sp. z o.o. Aleja Krakowska 110/114 Warszawa, SITA POLSKA Sp. z o.o. ul. Ciołka 16 Warszawa, SIR-COM ul. Krasickiego 65 Nowa Iwiczna, ELKO-SERWIS Sp. z o.o. ul. Nadburzańska 1/3 Łowicz, Paweł Piątek ul. Główna 12 Korytów, P.P.H.U „Zebra” Sochaczew ul. Wyszogrodzka 141, P.P.H.U „Strażak” Albert Bogusiewicz ul. Miodowa 214 Bartniki, Wywóz Nieczystości Płynnych Ireneusz Sadowski Łubno 9, Firma Usługowo- Transportowa Wiesław Lewandowski ul. Płocka 18 Grodzisk Mazowiecki na rejonowe składowisko odpadów komunalnych w gminie Radziejowice. Na terenie gminy nie ma jeszcze sieci gazowej na potrzeby mieszkańców

7. Komunikacja

Układ komunikacyjny gminy składa się z dróg kołowych oraz kolei normalnotorowej PKP – relacji Warszawa - Skierniewice. Za podstawowe elementy w zakresie komunikacji w gminie Wiskitki uznaje się układ dróg krajowych i wojewódzkich, który tworzą:

- droga krajowa nr 50 (w starej numeracji 717) relacji Sochaczew – Grójec,
- droga wojewódzka nr 719 relacji Warszawa – Skierniewice.

Linia PKP relacji Warszawa – Skierniewice zapewnia obsługę pasażerską gminy transportem kolejowym. Gmina Wiskitki posiada połączenia autobusowe PKS z Żyrardowem, Mszczonowem, Sochaczewem, Teresinem, Bolimowem.

Ogólna długość sieci wszystkich dróg wynosi 179 km w tym:

- drogi krajowe – 13 km
- drogi wojewódzkie – 2,5 km
- drogi powiatowe – 71 km
- drogi gminne – 92 km

Na ogólną długość wynoszącą 92 km dróg gminnych składają się drogi utwardzone o nawierzchni bitumicznej o długości 61 km, drogi gruntowo-żużlowe o długości 29 km. i drogi o nawierzchni brukowej o długości 1,5 km. W ciągu dróg gminnych znajdują się również 3 obiekty mostowe.

Na samą miejscowość Wiskitki przypadają: droga krajowa nr 50 o długości 2,5 km, drogi powiatowe o długości 5 km i drogi gminne o długości 6,5 km. Zachodzi konieczność przebudowy części drogi gminnej ul. Kościuszki i Pl. Wolności. Wobec powyższego Gmina złożyła wniosek na dofinansowanie przebudowy części drogi - odcinka ul. Kościuszki i Placu Wolności w Wiskitkach. Przebudowa polegać będzie na budowie infrastruktury technicznej – kanalizacji sanitarnej i deszczowej, wymianie nawierzchni oraz chodników w ciągu przedmiotowej drogi. Do przebudowy przewidziana jest ul. Ogrodowa w Wiskitkach, która zostanie przebudowana po wybudowaniu kanalizacji sanitarnej.

8. Infrastruktura społeczna

W gminie funkcjonują następujące placówki oświatowe: Zespół Szkół Nr 3 im. Marii Skłodowskiej– Curie, Gimnazjum w Wiskitkach, Szkoła Podstawowa im. M. Kownackiej w Wiskitkach, Szkoła Podstawowa im. A. Kamieńskiego w Guzowie, Szkoła Podstawowa im. Prof. Religi w Miedniewicach, Szkoła Podstawowa we Franciszkowie im. Jana Pawła II.

Poniżej przedstawiono charakterystykę placówek edukacyjnych zlokalizowanych w miejscowości Wiskitki.

1. Zespół Szkolno-Przedszkolny im. M. Kownackiej w Wiskitkach. Stan techniczny obiektu nie jest zadowalający. Niezbędny jest remont budynku szkoły oraz jego modernizacja.

Koła zainteresowań:

Organizowane wydarzenia:

2. Gimnazjum w Wiskitkach-

Koła zainteresowań:

Organizowane wydarzenia:

3. Zespół Szkół nr 3 im. Marii Skłodowskiej- Curie

Koła zainteresowań: bibliograficzne, rozwoju osobowości, języka rosyjskiego, spotkanie z poezją, regionalno-historyczne, fizyczne, matematyczne, biologiczne, dziennikarskie, techniki komputerowe, sportowe, retoryki, języka angielskiego, systemy operacyjne, programowanie, krąg biblijny.

Organizowane wydarzenia: Coroczne zawody w Krosie Strzeleckim organizowane pod patronatem LOK. Coroczny Miting Lekkoatletyczny o Puchar Starosty Powiatu Żyrardowskiego dla szkół ponadgimnazjalnych. Szkolny Turniej Siatkówki o Nagrodę Dyrektora Szkoły.

Organizowane wydarzenia: Coroczne zawody w Krosie Strzeleckim organizowane pod patronatem LOK. Coroczny Miting Lekkoatletyczny o Puchar Starosty Powiatu Żyrardowskiego dla szkół ponadgimnazjalnych. Szkolny Turniej Siatkówki o Nagrodę Dyrektora Szkoły.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwają policjanci z Komisariatu Policji w Wiskitkach oraz strażacy z Ochotniczej Straży Pożarnej.

Zdj.3. OSP Wiskitki

Opiekę zdrowotną mieszkańców zabezpiecza Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medycyna Rodzinna „s.c. w Osuchowie Filia w Wiskitkach. Stacjonarną opiekę zdrowotną dla mieszkańców miejscowości i gminy Wiskitki zapewnia Szpital w Żyrardowie.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Warunki lokalowe ośrodka są dobre. GOPS w Wiskitkach udziela schronienia, świadczy usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, pokrywa wydatki na świadczenia zdrowotne oraz wypłaca zasiłki celowe.

9. Gospodarka oraz lokalny rynek pracy

Ze względu na dobre połączenia komunikacyjne z większymi ośrodkami miejskimi oraz niedaleką odległość od rynków pracy znaczna część mieszkańców Wiskitek znajduje pracę poza miejscem zamieszkania, szczególnie w Żyrardowie, Sochaczewie, Warszawie.

Tab. 4. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze regon wg sektorów własnościowych

rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
jed.gosp.	562	568	599	631	627	638	629	639	675

Analiza podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Wiskitkach nasuwa następujące wnioski:

- większość podmiotów podobnie jak w całej gminie należy do sektora prywatnego,
- liczba rejestrowanych podmiotów gospodarczych corocznie znacząco wzrasta,
- największa liczba zarejestrowanych podmiotów prowadzi działalność w sektorze handlu i usług.

W strukturze podmiotów gospodarczych widoczny jest wzrost przedsiębiorstw w branży budowlanej i usługowej. Obecnie największym zakładem produkcyjnym na terenie gminy są Zakłady Chemiczne „Anser” – producent chemii budowlanej.

10. Społeczność lokalna i lokalne tradycje

Na terenie gminy działają następujące placówki kulturalne:

1. *Ośrodek Rekolekcyjno – Formacyjny* przy parafii w Wiskitkach. Zarządzającym Ośrodkiem jest Biskup Łowicki. Młodzież z Wiskitek uczestniczy w spotkaniach, podczas których uczy się aktywnego spędzania czasu. Ośrodek prowadzi zajęcia również w okresach przerw wakacyjnych, podczas których przyjmowana jest młodzież także z innych miejscowości. Władze samorządowe utrzymują stałą współpracę z w/w ośrodkiem.
2. *Gminna Biblioteka Publiczna w Wiskitkach*, która posiada swoje filie biblioteczne w Guzowie, Jesionce i Starych Kozłowicach. Ogólny księgozbiór biblioteki wynosi 32030 pozycji. Czytelnicy uczestniczą w spotkaniach, prelekcjach organizowanych przez Gminną Bibliotekę oraz mogą uczestniczyć w imprezach przygotowywanych przez Bibliotekę Publiczną m. st. Warszawy, która pełni rolę Głównej Biblioteki dla Województwa Mazowieckiego.
3. *Koło gospodyń wiejskich we wsi Wiskitki* - organizuje uroczystości okolicznościowe i integracyjne.
4. *Ochotnicza Straż Pożarna* – poza ochroną bezpieczeństwa mieszkańców (współpraca z Komendą Główną Straży Pożarnej w Żyrardowie) pełni rolę integracyjną dla

społeczności lokalnej dzięki organizacji imprez lokalnych i okolicznościowych w remizie. Przy OSP funkcjonuje od wielu lat orkiestra strażacka biorąca aktywny udział w najważniejszych imprezach w gminie i powiecie.

Urząd Gminy, szkoły oraz Gminna Biblioteka Publiczna inicjują wiele ciekawych imprez lokalnych, które na stałe wpisały się w kalendarz kulturalny miejscowości.

Do najciekawszych zaliczyć można:

1. Rajd rowerowy organizowany od 2005r. w miesiącu czerwcu
2. Piknik Rodzinny – czerwiec od 2005r.
3. Dożynki Powiatowo-Gminne – wrzesień co 4 lata od 1999r.
4. Konkurs „Najpiękniejszy ogród” od 2009r w czerwcu
5. Konkurs recytatorski „Warszawska Syrenka” co roku w marcu
6. Konkurs „Książka najlepszym przyjacielem człowieka” co roku w maju

Na terenie Gminy Wiskitki działa 6 klubów sportowych. W miejscowości Wiskitki działają trzy kluby sportowe:

- Klub Sportowy „Oremus – Pogoń” Wiskitki, adres: Wiskitki ul. Pańska 2
- Klub Sportowy „Virtus” Wiskitki, adres: Wiskitki ul. Kościuszki 25
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy VIS Wiskitki, w tym sekcje: tenisa stołowego, piłki siatkowej chłopców, piłki siatkowej dziewcząt, piłki nożnej, pływacka: adres: Wiskitki ul. Kościuszki 25.

Osiągnięcia klubów:

KS OREMUS POGOŃ WISKITKI:

- uczestnictwo w rozgrywkach Mazowieckiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej. Podejmowane działania służą lokalnej społeczności, systematyczne treningi są nie tylko formą podnoszenia sprawności fizycznej, ale również są sposobem na aktywne spędzanie wolnego czasu mieszkańców.

VIS WISKITKI:

- Powiatowy Turniej Unihokeja Chłopców Żyrardów III miejsce
- Powiatowe Zawody w Unihokeja Dziewcząt Żyrardów II miejsce
- Rejonowy Turniej Piłki Siatkowej Chłopców LZS Nadarzyn II miejsce, III miejsce

- Powiatowa Gimnazjada Piłki Siatkowej Chłopców Wiskitki II miejsce
- Powiatowa Gminazjada w Piłce Ręcznej Chłopców Wiskitki V miejsce
- Rejonowy Turniej Piłki Halowej LZS Wiskitki IV miejsce
- Rejonowy Turniej Piłki Nożnej LZS
- „Piłkarska kadra czeka” Korytów IV miejsce
- Powiatowe Zawody Piłki Nożnej LZS Studzieniec II miejsce
- Otwarty Turniej Piłki Nożnej Chłopców w Korytowie V miejsce
- Gimnazjada Powiatowa w tenisie stołowym dziewcząt II miejsce
- Gimnazjada Powiatowa w tenisie stołowym chłopców I miejsce
- Mistrzostwa Powiatowe LZS w tenisie stołowym dziewcząt i chłopców I miejsce (przez 11 kolejnych lat)
- Powiatowe Sztafetowe Biegi Przełajowe dziewcząt i chłopców III miejsce
- Regionalny Turniej Piłki Siatkowej LZS w Nadarzynie I miejsce

VIRTUS WISKITKI:

- Amatorska Liga Piłki Siatkowej w Sochaczewie I miejsce
- Grodziska Amatorska Liga Piłki Siatkowej III liga I miejsce
awans do II ligi obecnie I miejsce w tabeli
- Powiatowe zawody Piłki Siatkowej LZS w Puszczy Mariańskiej I miejsce
- Wojewódzkie Zawody Piłki Siatkowej LZS w Nadarzynie II miejsce
awans do fazy ogólnopolskiej.
- Puchar Wójta Gminy Wiskitki w Wiskitkach I miejsce
- Od nowego sezonu (wrzesień 2010 r.) rozgrywki w IV Lidze Polskiego Związku Piłki Siatkowej (PZPS).

Kluby wykorzystują funkcjonujący w Wiskitkach stadion na rozgrywki piłki nożnej. Stan techniczny obiektu powoduje jednak, iż pełni on obecnie swoją funkcję jedynie w ograniczonym zakresie. Stadion pełniący niegdyś funkcję głównego obiektu sportowo-rekreacyjnego w miejscowości i gminie jest obecnie coraz rzadziej wykorzystywany. Spowodowane jest to brakiem odwodnienia, zniszczeniem murawy boisk, brakiem oznaczeń, przestarzałym wyposażeniem – bramki, zaniedbaną bieżnią, znacznym zakrzaczeniem i zadrzewieniem terenu, uniemożliwiającym uprawianie na tym obszarze innych dyscyplin

sportu. Na stadionie nie można organizować żadnych imprez z udziałem większej liczby publiczności, ze względu na brak odpowiedniej infrastruktury (brak instalacji wodociągowej, energetycznej niezbędnej do zainstalowania oświetlenia, miejsc dla widowni, ogrodzenia, miejsc parkingowych czy budynku socjalnego w którym zlokalizowane byłyby toalety, szatnie dla zawodników, pokój socjalny). W świetle sukcesów odnoszonych przez kluby sportowe w Wiskitkach jest to znaczące utrudnienie ich funkcjonowania. Inne obiekty sportowe w Wiskitkach – funkcjonujące przy szkołach mogą być substytutem stadionu lecz jedynie w ograniczonym zakresie, po godzinach pracy szkoły, w czasie gdy nie korzystają z nich uczniowie i młodzież szkolna. Nawet jednak możliwość wykorzystania sal gimnastycznych czy hal nie daje możliwości efektywnych treningów biegowych czy drużyny piłki nożnej.

Ponadto, stadion nie może być wykorzystywany do organizowania innych imprez lokalnych – festyny czy dożynki. Plac przed kościołem gdzie odbywają się takie wydarzenia nie jest wystarczający. Brak obiektu dodatkowego ogranicza możliwości organizatorów co do zaplanowanych atrakcji.

IV. Inwentaryzacja i analiza zasobów służących odnowie miejscowości

W poniższej tabeli przeprowadzono inwentaryzację zasobów służących odnowie miejscowości, która jest jednocześnie diagnozą stanu istniejącego.

Co ją wyróżnia?	- Zachowany układ przestrzenny miasteczkowy z rynkiem. Dawne miasto. Utracone prawa miejskie w 1869r. - Zatwierdzony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego umożliwia wielofunkcyjne zagospodarowanie terenów z uwzględnieniem nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej, przemysłu, składów i rekreacji. - Tereny pod usługi turystyczne rekreacji i sportu na powierzchni 15 ha. - Zespół kościelny p.w. Wszystkich Świętych - Zabytkowe cmentarze: Rzymsko- Katolicki, I Wojny Światowej (żołnierzy rosyjskich), cmentarz żydowski - Położenie komunikacyjne przy drodze krajowej Nr 50, oraz planowanej Autostrady A2 i obwodnicy Żyrardowa i Wiskitek. - Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące w Wiskitkach wraz z halą sportową i zespołem boisk. - Ośrodek rekolekcyjno-formacyjny przy Parafii w Wiskitkach. - Zakłady Chemiczne „ANSER”, „INWESTIN” spółka z o.o., - Indywidualne specjalistyczne gospodarstwa rolne z uwzględnieniem produkcji żywności ekologicznej;
Jakie pełni funkcje?	- administracyjną, - edukacyjną - opieki zdrowotnej - religijną - zatrudnienia - mieszkaniową

	- kulturalna
Kim są mieszkańcy?	Osoby mieszkające w Wiskitkach są w znacznej części związane z tą miejscowością od pokoleń. Miejscowość jest także atrakcyjna dla osób z zewnątrz, o czym świadczy wzrastająca z roku na rok liczba mieszkańców.
Co jest podstawą utrzymania?	Praca w większych ośrodkach miejskich, praca we własnym biznesie w usługach, handlu (mikroprzedsiębiorstwa), rolnictwie, praca w instytucjach publicznych, renty, emerytury.
W jaki sposób są zorganizowani mieszkańcy?	Mieszkańcy reprezentowani są przez sołtysów i Radę Gminy. Funkcjonuje Rada Sołecka, Rada Rodziców, OSP, Wspólnoty Mieszkaniowe, Klub Sportowy, Koło Gospodyń Wiejskich, Koło Wędkarskie.
W jaki sposób rozwiązują problemy?	Dyskusja, wnioski do Wójta, współpraca z Urzędem Gminy, zebrania wiejskie
Jak wygląda nasza wieś?	Zabudowa zwarta miasteczkowa. W sąsiedztwie centrum wsi przecina droga krajowa o znacznym nasileniu ruchu. Dominuje zabudowa jednorodzinna. Domy i podwórka są zadbane. Ulice są oznakowane, dzięki czemu czytelny jest układ wsi oraz łatwa komunikacja. Estetykę wsi pogarsza miejscami zniszczona nawierzchnia dróg i chodników.
Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?	- Przyjęcie pielgrzymek do Częstochowy - Festyn rodzinny - Sobótki - Zawody wędkarskie - Ostatki - Spotkania Kół Gospodyń Wiejskich
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	Środowisko naturalne nie jest skażone. Brakuje jednak sieci kanalizacyjnej.
Jakie jest rolnictwo?	Osoby zajmujące się rolnictwem produkują płody rolne na własne potrzeby oraz na sprzedaż, gleby są średnia w klasie bonitacyjnej III – IV. Większość gospodarstw nie

	przekracza 2 ha.
Jakie są powiązania komunikacyjne?	W sąsiedztwie wsi przebiega linia kolejowa, co zapewnia dogodne połączenia z większymi miastami. Droga krajowa 50 relacji Sochaczew-Żyrardów. Drogi powiatowe. W ramach transportu drogowego działają połączenia autobusowe realizowane przez PKS oraz prywatnych przewoźników.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Liczne koła zainteresowań, rozwijające wszechstronne umiejętności prowadzone są przez szkoły oraz bibliotekę. Działają kółka zainteresowań, które prowadzą zajęcia dla dzieci i młodzieży, sekcje sportowe dla dzieci i młodzieży w różnym wieku i z różnymi predyspozycjami.

Analizę zasobów wsi Wiskitki przedstawiono w poniższej tabeli:

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
- walory krajobrazu			+	
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)			+	
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)			+	
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				+
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)			+	
- osobliwości przyrodnicze				+
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)			+	
- podłoże, warunki hydrogeologiczne			+	
- gleby, kopaliny			+	
Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe				+
- walory zagospodarowania przestrzennego				+
- zabytki				+
- zespoły artystyczne		+		
Dziedzictwo religijne i historyczne				
- miejsca, osoby i przedmioty kultu				+
- święta, odpusty, pielgrzymki			+	
- tradycje, obrzędy, gwara	+			
- legendy, podania i fakty historyczne			+	
- ważne postacie historyczne			+	
- specyficzne nazwy				+
Obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową			+	
- działki pod domy letniskowe			+	
- działki pod zakłady usługowe i przemysł		+		
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	+			

- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)				+
- place i miejsca publicznych spotkań			+	
- miejsca sportu i rekreacji		+		
Gospodarka, rolnictwo				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)			+	
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe			+	
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	+			
Sąsiedzi i przyjezdni				
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)				+
- ruch tranzytowy				+
- przyjezdni stali i sezonowi			+	
Instytucje				
- placówki opieki społecznej			+	
- szkoły				+
- Dom Kultury	+			
Ludzie, organizacje społeczne				
- OSP			+	
- KGW			+	
- Stowarzyszenia			+	

V. Ocena mocnych i słabych stron Wiskitek

Analiza mocnych i słabych stron Wiskitek została przeprowadzona w oparciu o diagnozę stanu istniejącego.

Mocne strony	Słabe strony
• Korzystne położenie przy drodze krajowej nr 50 Sochaczew - Żyrardów • Dobra dostępność komunikacyjna, korzystne położenie przy jednym z planowanych zjazdów z przyszłej autostrady, • Bliskość Warszawy, • Sąsiedztwo ośrodków miejskich o znacznym potencjale gospodarczym i znaczeniu regionalnym (Mszczonów, Żyrardów), • Ukształtowane centrum wsi (Plac Wolności wraz z kościołem, szkołą, urzędem gminy, z obiektami handlowymi i usługowymi), które ma wszelkie podstawy, aby pełnić funkcję ośrodka kulturalnego dla społeczności lokalnej; • Liczne zabytki oraz obiekty o znacznej wartości kulturalnej i architektonicznej, • Stały wzrost liczby mieszkańców, • Walory przyrodnicze, • Utożsamianie się społeczności lokalnej ze swoją miejscowością wynikające m.in. z długiej i bogatej historii Wiskitek;	• Ujemny przyrost naturalny, • Wysoki udział w grupie bezrobotnych osób do 35 roku życia oraz stosunkowo duża grupa ludności trwale pozostająca bez pracy, • Stosunkowo niski poziom wykształcenia społeczności lokalnej, • Niski poziom rozwoju przedsiębiorczości, w tym mała liczba podmiotów gospodarczych, • Mało aktywny rynek wewnętrzny i słaby poziom rozwój przetwórstwa rolnego, • Niekorzystna struktura obszarowa gospodarstw, • Brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków oraz wysypiska śmieci i programu selektywnej zbiórki odpadów; • Mała promocja miejscowości i jej walorów na zewnątrz, • Brak zaplecza turystycznego, miejsc noclegowych i bazy gastronomicznej, • Mała aktywność społeczna mieszkańców, • Konkurencja innych miejscowości zarówno gminnych jak i z sąsiednich gmin na lokalnym rynku.

Rodziny mieszkające we wsi od wielu pokoleń.	
--	--

VI. Wizja rozwoju miejscowości, ustalenie priorytetów rozwojowych, celów i projektów

W oparciu o przeprowadzoną analizę można sformułować wizję rozwoju miejscowości Wiskitki, tj. „wirtualny obraz” tej wsi, do jakiego powinny dążyć wszystkie zainteresowane jej rozwojem osoby i podmioty.

Sformułowana wizja brzmi:

Poprawa warunków życia mieszkańców wsi Wiskitki poprzez rozwój infrastruktury społecznej i technicznej oraz aktywizację zawodową i gospodarczą społeczności lokalnej.

Tak sformułowana wizja jest spójna z ogólnym celem rozwoju całej Gminy Wiskitki, określonym w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Wiskitki na lata 2004-2013, który brzmi:

„Stwarzanie warunków do harmonijnego i dynamicznego rozwoju gospodarczego Gminy Wiskitki”

Sformułowana wizja rozwoju i przeprowadzona diagnoza zasobów służących odnowie miejscowości pozwala dokonać spojrzenia w przyszłość i próby oceny jak być powinno, żeby tę wizję urzeczywistnić.

Cele i priorytety rozwojowe Wiskitek przedstawiono w poniższej tabeli:

Co ma wyróżniać naszą wieś?	Estetyka, nieskażone środowisko. Przyrost liczby mieszkańców, powstające nowe miejsca pracy. Zapewnione możliwości zaspokajania potrzeb edukacyjnych, kulturowych, sportowych.
Jakie ma pełnić funkcje?	Dominująca funkcja usługowa, społeczna, kulturalna, administracyjna oraz gospodarcza. Rozwinięta sfera przedsiębiorczości- zatrudnienia na

	miejscu. Dobrze utrzymane budynki i zagospodarowana przestrzeń publiczna. Wyremontowana Szkoła Podstawowa i odbudowany stadion sportowy.
Kim mają być mieszkańcy?	Aktywni, dobrze wykształceni, przekwalifikowani mieszkańcy, angażujący się na rzecz rozwoju swojej miejscowości.
Co ma być podstawą utrzymania?	Praca w okolicznych ośrodkach miejskich oraz w miejscu zamieszkania w małych i średnich przedsiębiorstwach jak również we własnej firmie.
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Aktywne, współpracujące organizacje, spełniające funkcje społeczne, częste spotkania i narady mieszkańców.
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	W rozwiązywanie problemów powinni angażować się mieszkańcy. Konieczne są stałe, częste spotkania z przedstawicielami mieszkańców.
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Charakter zabudowy bez zmian. Estetyczna, zadbane Dobrze zachowane obiekty zabytkowe świadczące o historii naszej miejscowości. Nowe osiedla.
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Wyjście poza obszar lokalny, wypielęgnowana i pięknie zwizualizowana wartość historyczna Wiskitek
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Dążenie do skanalizowania wsi. Bezpieczeństwo i dobra jakość powietrza. Wzrost świadomości mieszkańców nt. wartości środowiska naturalnego oraz sposobów dbania o nie.
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Bieżące utrzymanie, bieżące prace dostosowawcze ad. zjazdów, oświetlenia.

Co będziemy proponować dzieciom i młodzieży?	Zróżnicowane zajęcia z łatwym dostępem dla wszystkich chętnych, zaspokajające całe potrzeby. Zajęcia sportowe na powietrzu.
--	--

VII. Opis zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną – arkusz planowania

Przeprowadzona analiza stanu istniejącego i posiadanych zasobów oraz opracowana na tej podstawie wizja rozwoju miejscowości są podstawą do opracowania harmonogramu realizacji konkretnych zadań. Realizacja tych zadań przybliży od osiągnięcia zaplanowanej wizji.

Przy opracowywaniu niniejszego dokumentu współpracowali mieszkańcy Wiskitek, mieli oni również wpływ na wybór i harmonogram realizacji zadań, dzięki czemu realizacja poszczególnych przedsięwzięć będzie odpowiadać rzeczywistym potrzebom mieszkańców i nie będzie wzbudzać społecznych kontrowersji.

W związku z zamiarem ubiegania się o środki finansowe na realizację części niżej wymienionych projektów z funduszy Unii Europejskiej harmonogram musi zostać opracowany w perspektywie siedmioletniej. Wymóg taki wynika z Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Cele nadrzędne rozwoju miejscowości:

- poprawa warunków życia mieszkańców,
- rozwój infrastruktury technicznej, sportowej i rekreacyjnej na obszarze Wiskitek,
- wspieranie procesów restrukturyzacji i modernizacji rolnictwa,
- wykorzystanie atutu położenia dla potrzeb rozwoju miejscowości.

Jednocześnie, wyznaczono trzy obszary działań samorządu wiejskiego, na których skupiać się będzie realizacja Planu Rozwoju Miejscowości Wiskitki. W ramach każdego z obszarów przyjęte zostały priorytety na podstawie, których dokonano wyboru listy zadań i projektów do realizacji.

Obszar pierwszy: Poprawa warunków życia mieszkańców

Priorytet 1

Rozwój bazy sportowej i rekreacyjnej, edukacyjnej, kulturalnej służącej mieszkańcom wsi oraz będącej zapleczem dla rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowej.

Priorytet 2

Zwiększenie dostępności mieszkańców do podstawowych usług publicznych oraz stałe podnoszenie ich jakości.

Priorytet 3

Zwiększenie dostępności mieszkańców do podstawowej infrastruktury technicznej.

Priorytet 4

Tworzenie warunków dla rozwoju osadnictwa i przyciągania nowych mieszkańców na teren gminy.

Obszar drugi: Zmiany w sposobie użytkowania gruntów na terenie wsi Wiskitki.

Priorytet 1

Wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych pod budownictwo mieszkaniowe oraz działalność handlową i usługową.

Priorytet 2

Porządkowanie i scalanie gruntów rolnych z wydzieleniem terenów kwalifikujących się pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe.

Priorytet 3

Zwiększanie powierzchni terenów atrakcyjnych przyrodniczo stanowiących zaplecze dla rozwoju funkcji turystycznej i wypoczynkowej wsi.

Priorytet 4

Opracowanie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów podlegających przekształceniom.

Obszar trzeci: Zmiany w strukturze gospodarczej wsi Wiskitki

Priorytet 1

Tworzenie warunków dla rozwoju bazy turystycznej, agroturystycznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej oraz stałego poszerzania oferty w tym zakresie.

Priorytet 2

Utrzymanie i poprawa stanu środowiska naturalnego będącego podstawą dla rozwoju funkcji mieszkaniowej, turystycznej i wypoczynkowej.

Priorytet 3

Ograniczenia funkcji rolniczej do obszarów posiadających najlepsze warunki dla rozwoju rolnictwa.

Priorytet 4

Tworzenie warunków dla rozwoju bazy usługowo-produkcyjnej oraz tworzenia nowych przedsiębiorstw nieuciążliwych dla środowiska naturalnego.

Priorytet 5

Organizacja i wsparcie działań mających na celu przekwalifikowanie ludności oraz wykorzystanie pozarolniczych źródeł dochodu.

Planowane projekty wskazane przez mieszkańców:

Projekt 1

Przedmiotem całej inwestycji jest przebudowa stadionu składającego się z: boiska piłkarskiego oraz boiska treningowego wraz z budynkiem socjalno-szatniowym i kortem tenisowym. Stadion znajduje się w całości na dz. ew. 493 obręb Wiskitki.

Opis projektowanych elementów:

1. Boisko piłkarskie o wymiarach 105m. x 68m. o nawierzchni trawiastej zlokalizowane będzie na miejscu istniejącego boiska. Płytę główną boiska należy zdrenować i wymienić jej nawierzchnię. Odwodnienie boiska drenażem z rury perforowanej PCV. Płyta boiska będzie wyposażona w komplet bramek zamocowanych na stałe. Wokół boiska zaprojektowano bieżnię tartanową sześciotorową.
2. Boisko treningowe o wymiarach 100m. x 65m. o sztucznej nawierzchni zlokalizowane będzie w południowej części działki. Płytę boiska należy zdrenować i wymienić podłoże pod projektowaną nawierzchnię ze sztucznej trawy. Odwodnienie boiska drenażem z rury perforowanej PCV. Płyta boiska będzie wyposażona w komplet bramek zamocowanych na stałe.
3. Budynek socjalno-szatniowy o wymiarach 8,88m. x 15,92m. zlokalizowany będzie w północnej części działki. Projektowany budynek jest obiektem parterowym, niepodpiwniczonym z nieużytkowym poddaszem. W budynku zaprojektowano szatnie dla zespołów wraz z kompleksem sanitarnym (WC, prysznice), pokój dla sędziego, pokój socjalny oraz WC dla osób niepełnosprawnych.

4. Kort tenisowy o wymiarach 23,77m. x 10,97m., zlokalizowany będzie w północnej części działki na zachód od budynku socjalno-szatniowego. Orientacja kortu: wschód-zachód. Teren kortu będzie odwodniony drenażem podziemnym. Całość zostanie ogrodzona ogrodzeniem wysokim z siatki z wejściem od strony budynku.
5. Z zachodniej strony boiska piłkarskiego projektuje się trybuny dla kibiców. Środkowa część trybun o wymiarach 20m. x 10m., zaprojektowana jest pod zadaszeniem. Miejsca siedzące stanowić będą krzeselka. Trybuny boczne o wymiarach 20m. x 10m. bez zadaszenia, stanowić będą ławki drewniane bez oparcia na stałe przytwierdzone do gruntu.
6. Przy boiskach zaprojektowano po dwa zadaszenia dla zawodników rezerwowych. Zadaszenie przewidziano w postaci obudowy z leksanu na konstrukcji metalowej, powlekanej, systemowej.
7. Na terenie ogrodzonej działki przewidziano miejsca postojowe dla autokarów i busów ze sportowcami (razem 4 miejsca) oraz miejsca postojowe dla samochodów osobowych sędziów, działaczy sportowych i obsługi (razem 11 miejsc). Miejsca postojowe dla pojazdów kibiców zostały wydzielone wzdłuż północnego ogrodzenia boiska poza ogrodzeniem całego kompleksu. Wszystkie miejsca postojowe zostaną wykonane z kostki brukowej szarej i czarnej. Teren pod kostką będzie uprzednio oczyszczony z pozostałości po korzeniach drzew, podsypany podsypką piaskową i wzmocniony płytą betonową.
8. Wokół bieżni projektowane jest ogrodzenie niskie z siatki. Front ogrodzony będzie panelami siatkowymi powlekanymi pozostała część kompleksu będzie ogrodzona istniejącym ogrodzeniem z płyt betonowych.
9. Na terenie kompleksu zaprojektowano oświetlenie w postaci słupów oświetleniowych obejmujących oświetlenie terenu i obiektów usytuowanych na działce.
10. W celu zapewnienia bezpiecznego użytkowania projektuje się objęcie wybudowanych obiektów monitoringiem stałym za pomocą kamer przemysłowych.

Etap I

Tytuł	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Przebudowa stadionu sportowego w Wiskitkach, ul. Zagródź, przygotowanie terenu, roboty porządkowe, wykonanie przyłączy, wymiana ogrodzenia, wybudowanie widowni.	434780,75	0	0	0	0	0	0

Opis etapu I. W pierwszym etapie planuje się wykonanie prac umożliwiających użytkowanie obiektu, w tym prace polegające na: przygotowanie terenu poprzez wycinkę drzew i krzewów oraz roboty porządkowe, wykonanie przyłączy energetycznego i wodociągowego, wykonanie przepustu na wjeździe głównym oraz wymianę od strony ulicy ogrodzenia z żelbetowego prefabrykowanego na stalowe z paneli siatkowych powlekanych z montażem bramy i furtki oraz wybudowanie widowni z masztami dla flag.

Etap II

Tytuł	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Przebudowa stadionu sportowego w Wiskitkach, ul. Zagródź, wykonanie budynku socjalno-szatniowego, instalacji elektrycznych w budynku, przyłącza kanalizacji sanitarnej i zbiornika,	0	1196	1196	0	0	0	0

przebudowy płyty boiska, oświetlenia boiska, dróg i placów postojowych.							
--	--	--	--	--	--	--	--

Opis etapu II. Etap ten będzie obejmował budowę miejsc postojowych dla obsługi stadionu, budowę budynku socjalnego oraz przebudowę boiska trawiastego z wybudowaniem bieżni i oświetleniem terenu.

Etap III

Tytuł	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Przebudowa stadionu sportowego w Wiskitkach, ul. Zagródź, wykonanie bieżni tartanowej, kortu tenisowego, ogrodzenia terenu.	0	0	0	1204	0	0	0

Opis etapu III. Etap ten będzie obejmował wykonanie bieżni tartanowej, kortu tenisowego oraz ogrodzenia terenu pozostałych trzech stron działki.

Powyższy projekt – etap I, etap II i etap III którego wartość wynosi 4 395 778zł brutto zostanie zgłoszony do dofinansowania w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Planowane jest pozyskanie 500 tys. złotych ze źródeł zewnętrznych, co stanowić będzie 11% projektu. W I etapie planowane jest pozyskanie dofinansowania w wysokości 239 482,36zł brutto. Pozostałe koszty zostaną poniesione ze środków pochodzących z budżetu gminy. Wnioskodawcą i podmiotem realizującym projekt będzie Urząd Gminy Wiskitki.

Beneficjentami projektu staną się wszyscy mieszkańcy wsi – bez względu na wiek i status społeczny.

Zdj.4. Stan aktualny – stadion

Rezultaty realizacji zadania

1. Poprawa stanu technicznego obiektu infrastruktury sportowej,
2. Zwiększenie dostępu mieszkańców do infrastruktury sportowej,
3. Poszerzenie oferty zajęć sportowych i rekreacyjnych dla mieszkańców miejscowości,
4. Zwiększenie liczby imprez i wydarzeń sportowych i kulturalnych na obszarze wsi i gminy.

Oddziaływanie na sferę społeczno-gospodarczą

1. Zwiększenie atrakcyjności osadniczej i turystycznej miejscowości.
2. Promowanie sportu i zdrowego trybu życia.

Projekt 2

Tytuł	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016

Budowa nowych odcinków sieci wodociągowej z przyłączami oraz przebudowa i modernizacja sieci wodociągowej.	200 000	200 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
--	---------	---------	--------	--------	--------	--------	--------

Projekt 3

Tytuł	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Budowa sieci kanalizacyjnej z przyłączami - etap IV i V w Gminie Wiskitki ¹	26 295	7 119 367	12 090 816	10 987 428	9 645 423	300 000	200 000

Rezultaty realizacji zadań 2 i 3

- zwiększenie liczby mieszkańców korzystających z wodociągów i kanalizacji
- zwiększenie ilości odprowadzanych i oczyszczanych ścieków,
- zmniejszenie poziomu zanieczyszczenia środowiska naturalnego
- uzbrojenie istniejących i nowych terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną

Oddziaływanie na sferę społeczno-gospodarczą

- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej miejscowości,
- pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców Wiskitek,
- pozyskanie nowych inwestorów i mieszkańców wsi,
- podniesienie poziomu życia mieszkańców,
- poprawa stanu środowiska naturalnego.

Projekt 4

¹ Podane wartości dotyczą całej inwestycji obejmującej poza budową sieci kanalizacyjnej w gminie Wiskitki także budowę sieci w miejscowościach: Działki, Guzów Osada, Guzów, Starowiskitki, Parcel, Cyganka, Morgi, Sokule, Tomaszew, Łubno.

Tytuł	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bieżące remonty i utrzymanie dróg gminnych na terenie wsi Wiskitki (remonty cząstkowe)	500 000	500 000	300 000	300 000	300 000	300 000	200 000

Projekt 5

Tytuł	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Przebudowa ulicy Kościuszki	1 477 703	812 327	0	0	0	0	

Projekt 6

Tytuł	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Przebudowa ulicy Ogrodowej	0	0	125 000	125 000	0	0	0

Rezultaty realizacji zadań 4, 5, 6.

- poprawa jakości i rozbudowa lokalnej sieci dróg,
- poprawa jakości i zwiększenie liczby ciągów pieszych,
- zwiększenie przepustowości dróg oraz skrócenie czasu przejazdów,
- uzbrojenie istniejących i nowych terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną,
- rozbudowa systemu oświetlenia dróg,
- rozbudowa systemu odwodnień dróg,
- rozbudowa sieci przystanków,
- poprawa bezpieczeństwa na drogach.

Oddziaływanie na sferę społeczno-gospodarczą

- zwiększenie bezpieczeństwa ruchu pieszego i kołowego,

- zmniejszenie liczby wypadków drogowych,
- obniżenie kosztów i lepsze zaspokojenie potrzeb transportowych,
- ułatwienie dostępu do usług turystyczno-wypoczynkowych,
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej gminy,
- pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców gminy,
- podniesienie poziomu życia mieszkańców,
- zmniejszenie emisji spalin.

Projekt 7

Tytuł	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Utworzenie Gminnego Centrum Kultury wraz z budynkami i towarzyszącą infrastrukturą	2 000 000	2 000 000	1 000 000	0	0	0	0

Projekt 8

Tytuł	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Remont Szkoły Podstawowej im. M. Kownackiej	621360	817739	0	0	0	0	0

Projekt 9

Tytuł	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Budowa przedszkola w Wiskitkach	0	0	1 500 000	1 500 000	0	0	0

Rezultaty realizacji zadania

- zwiększenie dostępu mieszkańców do infrastruktury edukacyjnej i kulturalnej,
- poszerzenie oferty zajęć kulturalnych dla mieszkańców miejscowości,
- zwiększenie liczby imprez i wydarzeń kulturalnych na obszarze wsi i gminy.

Oddziaływanie na sferę społeczno-gospodarczą

- poprawa warunków życia ludności,
- zwiększenie atrakcyjności turystycznej i mieszkaniowej gminy,
- podniesienie poziomu usług edukacyjnych i kulturalnych,
- promowanie sportu i zdrowego trybu życia.

VIII. Monitoring i zarządzanie

Podstawową funkcją monitoringu Planu Odnowy Miejscowości jest umożliwienie sprawnego zarządzania projektami i zadaniami zawartymi w planie. Monitorowanie obejmuje zarówno monitoring rzeczowy, będący elementem zarządzania poprzez cele określone w projektach, jak i monitorowanie wskaźników finansowych, będących funkcją zarządzania finansowego. W celu prowadzenia skutecznego monitoringu wszystkich wydatków publicznych powinny w nim brać udział wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie planu oraz poszczególnych projektów, przy poszanowaniu zasady partnerstwa. Monitoring polega więc na systematycznym śledzeniu przebiegu realizacji planu, czyli sprawdzaniu zgodności realizacji projektów operacyjnych z założonymi harmonogramami.

Monitoring Planu Odnowy Miejscowości Wiskitki będzie dotyczył przygotowania i opracowania projektów oraz ich realizacji. Monitoring realizacji i przygotowania projektów będzie monitoringiem całego Planu. Drugi rodzaj monitoringu dotyczyć zaś będzie poszczególnych inwestycji. Zarządzającym i monitorującym Planem Odnowy Miejscowości będzie Gmina Wiskitki przy współudziale Rady Sołeckiej w Wiskitkach.

PPR...
140
Leczek...